

Tjóðveldisflokkurinn

Vinnulívið og Norðoyggjar

Nógv er seinastu tíðina tosað um ein komandi oljuvinnu. Lítil ívi týkist verða um, á hendan vinnan kemur inn á okkum, so ella so. Hendan nýggja vinnan kann gerast eitt vælsignilsi fyri føroyska samfelagið, men um vit ikki eru væl fyrireikaði, so kann samfelagið kollrennast av hesi nýggju vinnuni.

Tað sum kann verða minst líka áhugavert fyri føroyska samfelagið, tað eru tær vinnur sum kunnu vaksa í kjalavörðinum av oljuvinnuni.

Skal føroyska vinnulívið og arbeiðsmarknaðurin veruliga fáa gagn av oljuvinnuni, so er av alstórum týdningi, at vit fáa ment tær vinnur sum skula serviserast oljuvinnuna. Eitt er sjálv oljuvinningin, sum beinleiðis við ymiskum avgjöldum kann geva eitt avkast til føroyska samfelagið. Fyri so vítt nýstítt okkum ikki at gera annað enn at útskriva oljuútvinningarloyvir fyri at

tryggja samfelagnum avkast av móguligari oljuútvinning.

Men eitt er givið, at so er neyðugt at vit beinleiðis kunnu verða við til at veita vinnuni tær tænarastur sum tørvar verður á. Her er tað ein trupuleiki, at tað føroyska vinnulívið er ógvuliga viðkvamt við fám sterktum fyriskotum.

Tað eigur at verða sett inn frá politiskari síðu í Føroyum, fyri at skapa fyrirteytir fyri at stímbra vinnur sum framleiða til heimamarknaðin. Tí hava vit fyrst eitt vinnulív sum er kappingarført í dygd og prís í heimamarknaðinum so er vegin stuttur til eisini at gera seg galdandi á altjóða marknaðinum. Vit eiga at minnst til, at vit skulu kappast við lond sum hava lutikið á altjóða marknaðinum í fleiri ár og tað stillar stór krøv til okkum. Tað er at gleðast um, at umboð fyri vinnuna eru fult greið um hetta, og ikki falla fyr freist-

ingini og mæla til ein verjutíð. Tí tað verður uppbyggjingin av einum kappingarfør vinnulívið deyðadømt í føðingini.

Av ringum royndum, so er í dag stór semja um at tað almenna skal halda seg frá tí privata, soleiðis at skilja at vit skulu hava eitt sum vinnulív sum stendur á egnum beinum og ikki er vart av almennum stuðulsskipanum. Hetta er boðskapurin hjá Tjóðveldisflokkinum, og fult í tráð við hugsanarháttin hjá umboðum fyri vinnuna sjálva. Men harfyri skal tað almenna Føroyar spæla ein virkan leiklut fyri at skapa neyðugar fortreytir fyri einum ekspansivum vinnulívi.

Tað kann gerast á ymiskum hátt, og skal eg her stutt nema eitt oki, Kostnaðarstøði.

Tað snýr seg um kostnaðarstøði so eru fleiri faktorar sum spæla inn. Kostnaður av rávörum, orkuveitingum, flutningi og arbeiðsmegi. Ein ógvuliga tíðandi partur er flutningur, innanoyggja og millum lond. Stóra lögur eru gjørðar í samferðslukervið, men enn er langt frá komið á mál hesum viðvíkjandi.

Tjóðveldisflokkurinn vil virka fyri at útbýtt verður soleiðis á samferðslukervið at vinnulívinum verður tryggjað góðar umstøður at mennast í útjadaroknum.

Fast samband um Leirvíksfjørð skal gerast, og ikki tí at tað er tað behagiligasta, men tí at hetta er tað mest rættmæt uppá longri sikt. Tí tað fasta sambandið einaferð kemur, skal verandi flutningsleið útbýggjast til at nøkta tørvin. Og lat meg slá fast at útbýgging av samferðslukervið millum okini í landinum í prinsippum er ein almenn upp-

gáva.

Eg havi virðing fyri tí arbeiði sum Klaksvíkar Byráð hevur gjørt fyri at kanna móguleikarnir fyri einum undirsjóvartunli, men eg eri ósámdur við teir, sum meina, at hetta projekti bert skal figgjast við nýtslugjaldi/»bumpengum«. Tað ljóðar so flott tá sagt verður, at tað almenna, landið og kommunan ongur útreiðslur skulu hava, men eitt er givið, fløgan bert figgjast við nýtslugjaldi, so kemur hetta at merkja, at vinnulívið í Norðoyggjum verður verri fyri í samb. við flutningskostnað til meginokkið.

Økismenning er landsmenning. Hetta merkir, at besti háttur at menna landið er at menna okini. Tað merkir eisini at vit í Norðoyum gera okkara ytarsta fyri at skapa fortreytir soleiðis at vit verða kappingarførir, ikki bert við meginokkið, men við altjóða marknaðin.

Gott tjóðveldisval

Terje Sigurdsson,
Valevni hjá Tjóðveldisflokkum í Norðoyggjum

Gransking

Í einari nýggjari frágreiðing frá Arbeiðsgevarafelagnum verður met, at umleið helmingurin av føroyska útflutningsvirðinum um nokur ár fer at stava frá øðrum enn fiski.

Øllum er kunnugt, at hornasteinurin í føroyska vinnulívinum í dag er fiskivinnan, sum til tíðir kann roynast skiftandi. Landsins búskapur hevur seinastu árin merkt ágóðan av vaksandi fiskanøgðum og hækkanði fiskaprisum.

Men fiskurin kann fara eins bráðliga og hann kemur, og fiskaprisir kunnu til tíðir skifta eins nógv og veður og vindur á okkara leiðum.

Tí verður neyðugt hjá føroyska búskapinum í framtíðini at lita á, tá veidunøgdir og fiskaprisir kanska ikki verða, sum vit ynskja.

Hjálpi til sjálvhjálpi

Lita vit at londunum rundan um okkum, so leggja vit til merkis, at fyrirkur gera stórar fløgur í gransking og menning av vinnulívinum. Fløgurnar eru neyðugar fyri at klára kappingina á altjóða marknaðinum, sum alsamt herist.

Men føroyskar fyrirkur hava lyndi til at gerast eftirbátur á hesum øki, helst tí at ráðini ikki eru til slíkar fløgur, og kanska eisini tí at figgjar móguleikarnir ikki eru nógv góðir.

Eg eri sannførd um, at okkara fyrirkur eiga at fáa eina hjálpandi hond til at fremja gransking og

menning.

Hjálpin skal kortini ikki veitast sum peningaligur stuðul. Tað hevur alt ov stórt skadiligt árin á eina sunna fyrirkur. Stuðul skal veitast til sjálvhjálpi.

Til tess at økja um vinnufremjandi gransking áttu fyrirkur og hægru lærustovnamir í landinum at staðir saman um verkætlanir. Verkætlanir kunnu t.d. fevna um

Marknaðarkanningar
Vorumening
Leiðslu

Við hesum er ikki sagt, at øll gransking í landinum skal verða til vinnufremjandi endamáli. Tað skal sjálvsagt eisini verða rúm fyri óbundnari gransking.

Tjóðveldisflokkurinn ynskir kortini at gera fløgur í slíkar verkætlanir, har vinnan og hægru lærustovnar eru felags um vinnufremjandi gransking og á henda hátt at gera tryggjar fløgur í framtíðina.

Annita á Fríðriksmørk
valevni Tjóðveldisflokksins í Suðurstreymoy

Lagnuval

Nú stendur so aftur val fyri durum, og eins og við heystskurðinum, so skal nú vígast og lættast, og nýtt skal setast við. Hetta er ein spennandi tíð. Fólk bjóða seg fram at umboða teir ymsu flokkarnar, tí nú skal mynstast av nýggjum. Tey, ið hava biðið um at sleppa við, eru 24 í tali, men bert tvey verða útvald, og reiðarin eru tit veljarar úr Vágum, og avgerðin skal takast seinast hósdagin 30. Apríl.

Tað politiska stríðið fyri okkara viðkomandi kann samanberast við mannalívið, frá tí vit verða gitin í móðurlívi og uppeftir. Vit livja nárlíga ta fyrstu tíðina við nálvestreinginum sum føðsluvegi, og eisini eftir føðingina verða vit fødd og klødd av foreldrum okkara, men so hvørt vit vaksa til og mennast, verða vit heimannífrá so dyggiliga lærd og stuðlað, soleiðis at vit kunnu verða fər fyri sjálvi at taka við lívsins avbjóðingum og at fōta okkum við egnari hjálpi. Hetta er eisini málið hjá so at siga hvørgum einasta unglingi, og stríti verður fram ímóti hesum, at kunna seta fōtur undir eigið borð og kunna livjargja sær og sínum við egnari hjálpi.

Hetta er eisini málið, ið tjóðveldisflokkurinn hevur sett sær: at klára okkum sjálvi, og at gjalda tað tað kostar, at verða føroyingur í Føroyum, men hetta vilja hinir flokkarnir ikki. Fyri at hava hesa framtakshugsjón verða vit skýrdir fyri mangt og hvat: romantiskt loysingargabb – tómt orðaskvaldur – tjóðskap-

arligt tvælt og mangt, mangt annað, men hesum taka vit okkum ikki týkni av, tí vit hava sett okkum eitt mál – ikki stríð og klandur um smálutir, men tráðin eftir at vinna fult tjóðarfrælsi í landi okkara.

Vágafólk! – Valið 30. apríl 1998 kann verða eitt lagnuval fyri okkum. Tað eru bert tvinnir kostir at velja ímillum: Velja onkran av hinum flokkunum og missa okkum burtur sum tjóð, ella at velja tjóðveldisflokkinn og fáa fult tjóðarfrælsi, og við hesum í huga fari eg at heita á tykkum, um at kynda gamla frælsisneistan aftur og venda gongdini frá svartskyni til einar friar og frælsar Føroyar, og hetta gerst bert við einum sterktum tjóðveldisflokki á Føroya Løttingi.

Vágafólk – fari mannsterk – maður av húsi og setið kross fyri tjóðveldisflokkinum ella eitt av valevnum hansara. Tað er einasta trygd fyri føroyingum í Føroyum.

Petur Kruse,
Valevni tjóðveldisflokksins í Vágum

Heimastýrisskipanin oyðileggur okkara framtíðarmøguleikar

Hevur heimastýrisskipanin givið føroyingum eitt væl-virkandi sjúkrahús? Nei. Landssjúkrahúsið man vera millum tey sjúkrahúsin, sum eru ringast fyri í øllum Norðanlondum.

Rindar blokkstuðulin fyri alla sjúkrahús? Nei. Føroyingar rinda sjálvir meginpartin av viðgerðum á Ríkissjúkrahúsin í Keypmannahavn.

Hevur heimastýrisskipanin givið føroyingum útbúgvingarmøguleikar? Nei. Ein sjálvstøðug norðurlendsk avtala gevur øllum føroyingum móguleika at lesa ókeypis á einum og hvørgum norðurlendskum universiteti.

Hevur heimastýrisskipanin givið føroyingum innleiðing á NATO-støðini? Nei. Sambært grønlandskari tðarriti »Isit« hevur danski staturin spurt blokkstuðulin innaftrá vit at brúka Føroyar sum sølvvøru í NATO-spurninginum. – Lok er lagt á málið!

Hevur heimastýrisskipanin givið okkum eitt sterkt vinnulív? Nei. Í 1989 var allur statsstuðulin úr Danmark umleið 1 milliard krónur. Sama ár vóru útreiðslurnar hjá landskassanum bara til fiskivinnuna (rakstrarstuðul, effektiv veðhald og stuðulslán) umleið 1 milliard krónur. Og tá skipini fóru av knórnum hekk skattgjaldarin upp á rónikningina.

Hevur heimastýrisskipanin givið føroyingum vinning burtur úr egnum lofrámi? Nei. Í føroyskum lofrámi liggur eitt potientiali uppá umleið 350 milliónir krónur. Treytin er, at vit føroyingar hava ein aljóða virðkendan fløgveit, sum er 2200 meirar langur.

Hevur heimastýrisskipanin givið føroyingum blýgar marknaðarvørur? Nei. Danskir millumhandlarar kosta føroyingum dyrt. Meðan Smyril røkti Skotlandsiglingina uppdagaðu føroyingar, hvussu blýgar vørur

kundu fáast úr Bretlandi.

Hevur heimastýrisskipanin givið okkum eina sterka mentan? Nei. Føroyar eru í dag eitt óskrivað blað á heimskortinum. Fótbólturin hevur lært føroyingar, hvussu stóran týdning tað hevur fyri okkum at hava eitt sjálvstøðugt andlit úteftir.

Hevur heimastýrisskipanin givið okkum eitt sosialt rættvíst samfelag? Nei. Størsti almennaklientur hevur verið fiskivinnan, sum í 1989 fór við øllum statsstuðlinum. Sostatt hevur føroyska vinnan ikki megnað at ríkið hetta samfelagið.

Gevur heimastýrisskipanin okkum tryggleika? Nei. Heimastýrisskipanin hevur givið okkum politiskan, búskaparlígan, mentunarlígan og sosialan ótryggleika. Danskir stjórnmálafólk hava eisini almennakunnugt, at danska samfelagið ikki fer at rinda fyri føroyska vælferðarsamfelagið.

Figgjar blokkurinn Fø-

royska samfelagið í dag? Nei, helmingurin av blokkinum endar aftur í Danmark sum rentur av uttanlandsskuld, hin helvtin sum avdráttur av uttanlandsskuld.

Veitir heimastýrisskipanin trygd fyri, at danskir embætismenn tæna føroyskum áhugamálum? Finn Normann-Christensen, Richard Mikkelsen, ríkisumboðsmaðurin og Føroyabólkurinn talar fyri seg.

Veitir heimastýrisskipanin trygd fyri, at danskir forsætisráðharrar tæna føroyskum áhugamálum? Poul Nyrup Rasmussen talar fyri seg.

Veitir heimastýrisskipanin trygd fyri, at føroyskir politikkur tæna føroyskum áhugamálum? Edmund Joensen talar fyri seg. Endurreiðið Føroyar við Tjóðveldisflokkinum á odda!

Ólavur Rasmussen
Tjóðveldisflokkurinn